

Æble/PæreNYT

Nr. 9 // 30. april 2019

Husk blomstringstur 9. maj

Se program og tilmelding her: <http://www.gartnershop.dk/Blomstringstur19>

FÆLLES

Skurv

- Mange steder førte regn før/i weekenden til årets første infektionsfare.
- Vejrudsigten melder om skiftende vejr. Sørg så vidt det er muligt for at være på forkant med sprøjtningerne.
- Sørg for god dækning mod skurv under blomstringen - kronbladene fylder godt og kan "skygge" for at bladene rammes og dækkes godt.
- Det er vigtigt at holde de mange, nye blade og frugtanlægene godt dækket ved udsigt til infektionsfare.
- Ved temperaturer på 10-20°C kommer der hurtigt meget nyt bladvæv til som kræver dækning mod skurv. **Overvurdér ikke varigheden af forebyggende behandling!**
- Når der på fruitweb/RIMpro ses situationer med lav infektionsfare så husk, at det er målinger fra 1 sensor/klimastation, som afgør infektionsfaren. Små afvigelser i plantagen fra det som sensor/klimastation registrerer, vil påvirke den reelle infektionsfare i træerne.
- Om lav infektionsfare har betydning, afhænger af smittrykket og af sortens modtagelighed. I modtagelige sorter og smittetryk fra sidste år må der ikke ses bort fra lave infektionsværdier.

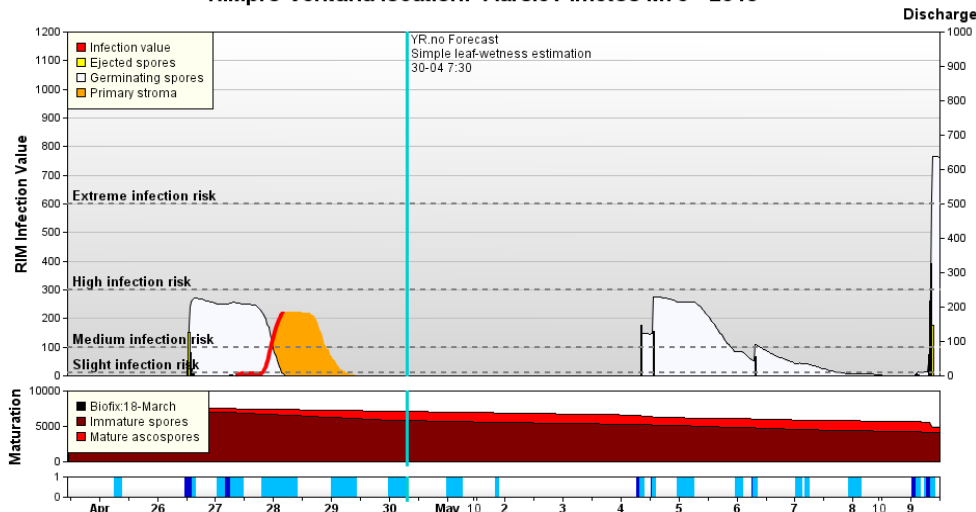
INDHOLD

FÆLLES.....	1
Skurv.....	1
Meldug.....	2
Æblehveps.....	2
Feromonforvirring.....	3
Vanding.....	3

KONVENTIONELT.....	4
Åben blomst - hvad bør du undgå?.....	4
Skurv.....	4
Meldug.....	4
Larver.....	4
Æbler - bladlus.....	5
Spindemider (rødt spind).....	5
Pærebladlopper.....	5
Bladgødskning (kan ikke blandes med Syllit).....	6
Supplerende gødskning.....	6

ØKOLOGI.....	7
Åben blomst - hvad bør du undgå?.....	7
Meldug.....	7
Skurv.....	7
Blandinger af svampemidler og bladgødninger.....	7
Larver.....	7
Rød æblebladlus.....	8
Bladgødskninger.....	8

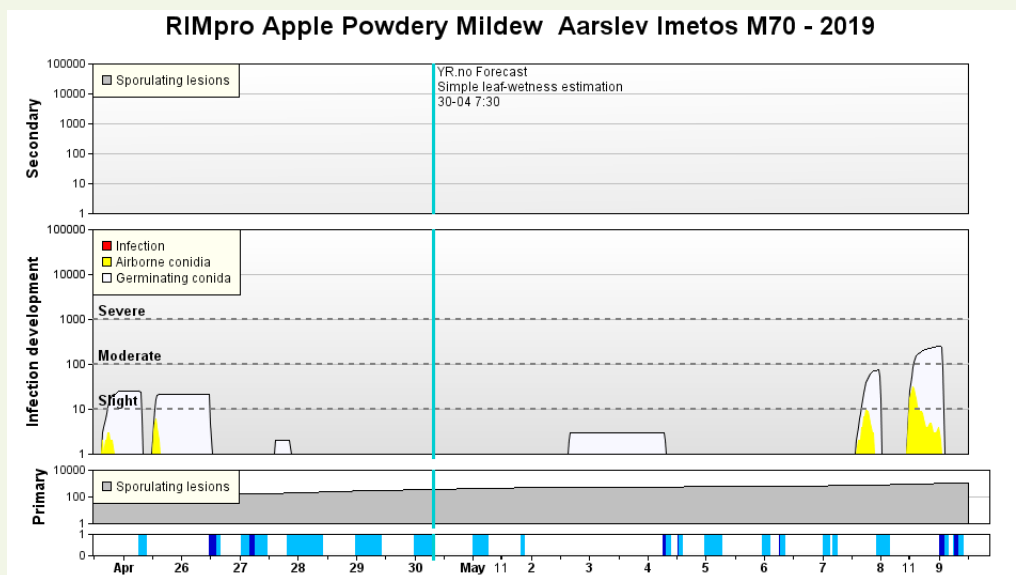
RIMpro-Venturia location: Aarslev Imetos M70 - 2019

Varsling af skurv i RIMpro på Årslev. Med regn fredag 26. april fulgte årets første infektionsfare. Varslingen fremadrettet ændrer sig i takt med vejrudsigten.

Meldug

- Klip meldugsskud væk for at reducere smittetrykket
- De nye blade, frem som kommer frem, er modtagelige for meldug.
- Frigivelse af sporer sker om dagen, når det er tørt og varmt (over 15°C).
- Regn ødelægger spore-strukturerne.

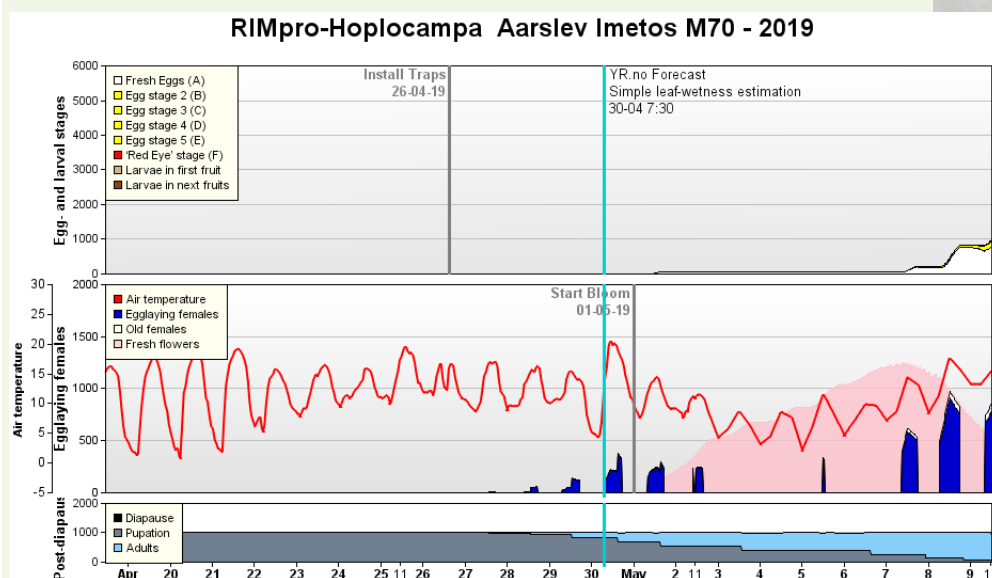

Varsling af skurv i RIMpro på Årslev. Med regn fredag 26. april fulgte årets første infektionsfare. Varslingen fremadrettet ændrer sig i takt med vejrudsigten.

Æblehveps

- Det haster med at få hængt de limplader op til fangst af æblehveps, hvis det ikke allerede er gjort.
- RIMpro: brugere af RIMpro kan følge udviklingen af æblehveps i programmet. Der skal indtastes dato for første fangst på limplader.

Æblehveps på hvid limplade.
Æblehveps er orange på maven og har orange ben. →

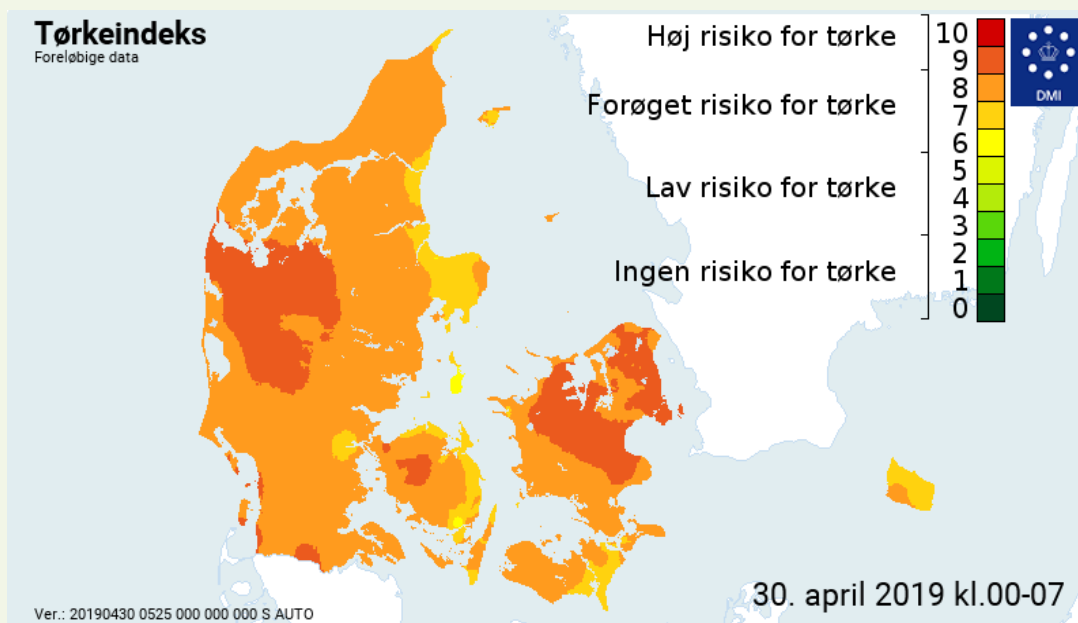
Varsling af Æblehveps i RIMpro på Årslev. Programmet varsler, at de første hunner snart er på vingerne.

Feromonforvirring

Feromonforvirring skal være oppe inden afblomstringstidspunktet i æblerne. Fra da af begynder æblevikleren som regel at sværme.

Vanding

- Nyplantede træer og træer plantet i 2018 har kun begrænset rodvolumen til at forsyne den relativt store top. Udviklingen af løv og skudtilvækst vil blive hæmmet, hvis træerne ikke har optimal vandforsyning. Man kan gå ud fra at hvert træ skal tilføres 1-2 liter pr. træ pr. døgn. Til vurdering af vandingsbehovet kan anvendes Watermarks. Så længe der er ønske om vækst, skal der vandes, så værdierne ligger på 10-20 kPa.
- Hvis vanding ikke er en mulighed, er udlægning af kompost oven på jorden i rodzonen et godt tiltag til at reducere fordampningen fra jorden.
- I etablerede plantninger med stor blomstermængde, er det en fordel i et meget tørt forår at påbegynde drypvanding allerede inden blomstring. Stor blomstring stresser træerne, og er der mangel på vand, kan man risikere et uønsket stort junifald. Sørg derfor for at have drypvandingsanlægget klart, hvis det tørre vejr fortsætter.
- Clara Frijs, hvor der forventes passende/god sætning, må ikke mangle vand nu. Watermarks bør i celledelingen holdes under 15 kPa i Clara Frijs. Hvis træerne tørkestresser i celledelingsperioden, vil det koste meget på frugtstørrelsen. Det, der tabes i celledelingsperioden på 4-6 uger, kan ikke indhentes senere på sæsonen. Med andre ord grundlægges frugtstørrelsen i denne periode.

Tørkeindeks. Selvom der kom regn mange steder fredag/i weekenden ligger tørkeindekset stadig højt.

KONVENTIONELT

Åben blomst - hvad bør du undgå?

- Svovl og bittersalt: Under uheldige omstændigheder kan der ske svidning/udtynding.
- Aminosol: Midlet virker afskrækkende på bierne på grund af lugten.
- MCPA: Brug ikke MCPA pga. hormonvirkningen. Hvis behov kan ukrudt bekæmpes med Round-up under blomstringen.
- Tjek bi-mærke (blandt andet Steward, pyrethroider og Milbeknock). Faresætning afgør om midlet må bruges udenfor biernes flyvetid.
- Bemærk! På Kumulus S er der kommet følgende sætning: *For at beskytte bier og andre bestøvende insekter må dette produkt ikke anvendes i blomstrende afgrøder.* Dette er ikke en bi-faremærkning, men understreger at svovl bør undgås under blomstringen.

Skurv

- Fra blomstring må Delan WG anvendes med 1 kg/ha. Ved normalt lavt smittetryk fra sidste år og såfremt der kun meldes om normale nedbørsmængder, kan doseringen uden problemer reduceres til 0,5 kg/ha. Husk at der i henhold til etiketten skal være et interval på mindst 10 dage mellem sprøjtningerne på Delan WG og 8 dage mellem sprøjtningerne på Delan Pro.
- Syllit: Bruges på udviklingstrinnene museøre-rød knop er uaktuel flere steder nu.
- Scala: Bruges i tiden frem til blomstring og under blomstringen, hvis det er glippet med forebyggende sprøjtning.
- Difcor: Bruges hvis det er glippet med forebyggende sprøjtning. Temperaturen skal være over 12°C, men 16°C er optimal temperatur. Midlet bruges max to døgn efter infektionsperioden begyndte. Det bør altid blandes med et middel med forebyggende virkning. Difcor har sideeffekt på Stemphylium.

Meldug

- Såfremt man kun har Candit med den nye godkendelse som kun må bruges 1 gang pr sæson, skal denne ene behandling bruges på det mest optimale tidspunkt:
  - a) Når det er varmt og tørt.
  - b) Under og lige efter blomstring så frugtanlæggene/dunet frugt bliver beskyttet mod infektioner på et meget vigtigt tidspunkt, hvor vi helst undgår svovl.
- Normalt ses meldug ikke i pærer, så brug kun Candit i pærer, hvis der er erfaring for at meldug er et problem der. Vær derimod ekstra påpasselig i modtagelige sorter som blandt andet Gråsten, Jonagored, Sunrise, Elstar.

Larver

- Tjek løbende for larver nu, og undgå at blive overrasket efter blomstring over larver, som er i gang med at forpuppe sig, og som det da vil være for sent at gøre noget ved.
- Pærer: behandling med Turex (*Bacillus thuringiensis*), der er uskadeligt for nyttedyr, er en mulighed, hvis temperaturen er 15°C lunt (men gerne mere!). Det kan give bedre bekæmpelse at behandle flere gange med 1 kg/ha end med en enkelt behandling med 2 kg/ha med Turex. Behandling skal ske aften, da midlet nedbrydes af UV-lys. Der skal være tørvejr flere timer efter sprøjtning for at undgå afvaskning.
- Karate bruges, hvis det er for koldt til Turex, hvis der er mange viklerlarver, eller hvis larverne er store.

- Vores erfaring med Steward mod larver er desværre skuffende. Larverne skal være små og det skal være varmt for at effekten af Steward er tilstrækkelig god.
- Både Steward og Karate virker ved, at larverne æder af behandlede plantedele eller hvis de rammes direkte. Det er en fordel, at der er varme i luften, så larverne er aktive, når der behandles.
- Forvent ikke tilstrækkelig god sideeffekt på larver ved behandling med Mospilan.

Æbler - bladlus

- **Det tilrådes at bekæmpe den røde æblebladlus snarest såfremt der ikke allerede er behandlet.** Husk der er nul-tolerance for rød æblebladlus i ny-plantninger!
- Teppeki: Effekten ses først op til 10-14 dage efter behandling. For at veksle mellem midlerne er det hensigtsmæssigt at bruge Teppeki før blomstring, hvis man regner med at bruge Mospilan mod æblehveps på afblomstring.
- Mospilan: Er mere bredtvirkende end Teppeki.
- Pirimor og Karate: Der kan ikke forventes effekt hvis lusene sidder beskyttet inde i krøllede blade!

Æblebladgallelus. Bekæmp den røde æblebladlus før blomstring med Teppeki eller Mospilan det vil også tage æblebladgallelus.

Spindemider (rødt spind)

Se efter angreb af spindemider nu, hvor æggene er klækket/klækker. Undersøg med lup undersiden af de mindste rosetblade. I tilfælde af, at angrebet er så svagt, at der er tvivl om behandlingsbehovet, er det vigtigt at se efter om der er rovmider til at holde spindemiderne nede. Angreb af spindemider er ofte begrænset til mindre arealer, og lokaliserer man området, kan man nøjes med at behandle det angrebne areal.

- Nissorun: Er der behov for bekæmpelse tilrådes Nissorun. Virker på æg, larver og nymfer. Dræber ikke de voksne spindemider, men æggene udvikles ikke, hvis hunnerne har været i kontakt med midlet. Kun 1 behandling pr år.
- Milbeknock: Er et meget effektivt middel mod spindemider, og anbefales ved kraftige angreb. Bruges ofte først i løbet af sommeren. Midlet er farligt for bier.
- Sørg for god dækning når der behandles mod spindemider. Hvor det er overkommeligt kan der med fordel køres i begge retninger i rækken for at undgå steder i træet, hvor man ikke får dækket.
- En vigtig pointe når det gælder om at komme spindemiderne til livs er at give gode vilkår for rovmiderne: minimér brugen af pyrethroider, undgå svovl i høj dosering (over 4 kg/ha pr sprøjtning), begræns brugen af mancozebmidlerne.

Pærebladlopper

- Hold øje med farven på æggene. Æggene bliver mørkeorange, når de nærmer sig klækning.
- Movento virker på nymfestadiet, når nymferne via fødeoptag får aktivstoffet i sig. Ifølge etiketten kan behandling med Movento ske fra afsluttende blomstring, når alle kronblade er faldet af.

- Når der behandles så sørg for: at æggene lige er klækket/er lige ved at klække og at der er blade til at optage midlet samt at der er gang i træerne (varme!).
- Hvis der kun er tale om en så lille population af pærebladlopper, at der ikke er behov for Movento, kan man efter afblomstring styrke bladene med hyppige behandlinger med bittersalt 5-7 kg/ha. Brug ikke bittersalt i åben blomst.

Bladgødsning (kan ikke blandes med Syllit)

- Monoammoniumfosfat (MAP) 1 kg/ha tilsættes for at sænke pH i sprøjtevæsken, og samtidig tilføres lidt fosfor.
- Bladgødsning før, under og efter blomstring:

Ballon	Kvælstof	Urea	3	kg
	Zink	YaraVita Zintrac	0,15	litr.
	Mangan	YaraVita Mantrac Pro	0,5	litr.
Blomstring	Kvælstof	Urea	1,5	kg
	Mangan	YaraVita Mantrac Pro	0,25	litr.
Afblostring	Kvælstof	Urea	1-2	kg
	Magnesium	Bittersalt	5	kg
	Bor	Solubor	1	kg

Supplerende gødsning

Nyplantninger/småtræer

Hvis man ønsker at stimulere væksten i træer, som har fået forårstildeling i marts-april, giver man yderligere ca 15-20 kg kvælstof pr ha ved blomstring. Tilføres i form af eksempelvis kalksalpeter svarende til ca 100-125 kg/ha. Behovet skal ses i forhold til hvor meget N, der blev tilført i forårstildelingen og om der eventuelt er blevet tilført organisk materiale.

Træer i bæring

Supplerende gødsning til træer i bæring må ses i forholdet til blomstermængde/frostskader og om der er kommet regn siden grundgødningen blev givet tidligere i foråret.

Supplerende gødning kan være aktuel i træer i bæring, som er i svag vækst med flere blomsterknopper end antaget ved forårstildelingen i marts-april og hvis der ikke er frostskade. De kan tilføres 15-20 kg N pr ha ved blomstring i form af eksempelvis kalksalpeter. Kalksalpeter foretrækkes, da det opløses let og kvælstof-indholdet findes på nitratform, så det er hurtigt tilgængeligt for træerne.

Clara Frijs

Træer med mange blomster, som har fået forårstildeling i marts-april, og som sætter godt, kan medio maj gives ekstra gødning. Regn med 15 kg kvælstof pr ha i form af 100 kg kalksalpeter. Ved gødevanding kan tilsættes kvælstof som salpetersyre og eventuelt kalksalpeter.

ØKOLOGI

Vanding. Det er tørt det er på høje tid at få gjort vandingsanlægget klar og taget i brug.

Åben blomst - hvad bør du undgå?

Svovl og bittersalt: Under uheldige omstændigheder kan der ske svidning/udtynding.

Bemærk! På Kumulus S er der kommet følgende sætning: *For at beskytte bier og andre bestøvende insekter må dette produkt ikke anvendes i blomstrende afgrøder.* Dette er ikke en bi-faremærkning, men understreger at svovl bør undgås under blomstringen.

Meldug

Klip meldugsskud væk så snart de er fremme for at reducere smittetrykket. Det er første forudsætning for god bekæmpelse. Ved højt smittetryk er det så godt som håbløst at holde melduggen i skak med sprøjtning alene!

Frigivelse af sporer sker om dagen når det er tørt og varmt (temperaturen skal være over 15 °C). Sporerne spirer om natten når der er høj luftfugtighed.

Regn ødelægger spore-strukturerne.

Ved bekæmpelse af skurv med en blanding af 4 kg svovl og 5 kg bagepulver (Armcarb) er der god sidevirkning på meldug. Svovlen beskytter mod infektioner og bagepulver reducerer mængden af sporer, der udslynges fra allerede etablerede infektioner.

Skurv

Er man i tvivl om der kommer infektion, kan man sprøjte i hver 2. række. Hvis der så kommer regn, skal der efterfølgende sprøjtes i de resterende rækker når varslingen viser 'spiringsvindue'.

Hvis det rent praktisk er muligt er det mest effektive at behandle med svovl i spiringsvinduet.

Hvis man er lidt sent ude kan svovl med fordel blandes med bagepulver (Armcarb eller Natron), som har en mindre kurativ virkning.

For at få en god virkning skal bladene være våde ved brug af bagepulver. Hvis bladede når at tørre op skal der bruges meget vand ca. 1000 l/ha.

Blandinger af svampemidler og bladgødninger.

Blanding af svovl og kobber er ok. Svovl og bagepulver er ok.

Bland ikke kobber og bagepulver og bland ikke bagepulver med bladgødning. Det giver risiko for skrub.

Larver

Tjek for larver.

Larver af bladviklere, ugle og målere er lettest at bekæmpe når larverne er helt små, hvis temperaturen tillader det. Der kan behandles med 2,0 kg Turex ligeså snart temperaturen kommer over 12-15 °C. Temperaturer under 12-15 °C vil nedsætte larvernes aktivitet og dermed effekten af Turex WG.

Det kan give en bedre bekæmpelse at behandle flere gange med 1 kg/ha end med en enkelt behandling med 2 kg/ha med Turex.

Udfør kun behandling, hvis der var problemer sidste år, eller hvis der ses angreb.

Rød æblebladlus

Det tilrådes at bekæmpe den røde æblebladlus snarest såfremt der ikke allerede er behandlet. Husk der er nul-tolerance for rød æblebladlus i nyplantninger!

Røde lus bekæmpes med 3 kg NeemAzal-TS. Hvis der også er problemer med frostmålere eller andre larver kan der blandes med ½ dosering Turex.

Neem er meget skadeligt for pærer, pas på vinddrift.

Brug kun Neem når det er meget nødvendigt. Der må maksimalt udføres én behandling hvert 3. år! Husk at etablere blomsterstriber til at reducere smittetryk af røde æblebladlus.

Bladgødsninger

Hvis I ifølge bladprøver fra sidste år har mangel på næringsstoffer og I har modtaget en konsulentklæring er en bladgødskning med bittersalt og bor aktuel efter blomstring. Bittersalt 5 kg, Solubor 1 kg og 5-7 l Aminisol PS.

Maya Bojesen

Tlf. 21 71 77 57

myb@hortiadvic.dk

Hanne Lindhard Pedersen

Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47

hlp@hortiadvic.dk

Lene Baarts

Tlf: 40 45 99 98

lba@hortiadvic.dk